

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

.....
kod pracy ucznia

**KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP SZKOLNY**

Drogi Uczniu,

witaj w I etapie konkursu z historii. Przeczytaj uważnie poniższą instrukcję:

- Arkusz liczy 14 stron i zawiera 17 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt komisji konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem. Postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania konkursowe.
- Używaj długopisu/pióra z czarnym/niebieskim tuszem/atramentem.
- Nie używaj korektora/długopisu zmazywającego.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Błędną odpowiedź przekreśl.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym lub otoczone kółkiem.
- W zadaniach PRAWDA/FALSZ dokonaj wyboru, czy stwierdzenie jest prawdą czy fałszem.
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Czas pracy:

60 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

60

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0-4 pkt)

Na ilustracjach znajdują się dzieła sztuki różnych cywilizacji. Napisz NAZWĘ STAROŻYTNEJ CYWILIZACJI (kultury), z której pochodzą.

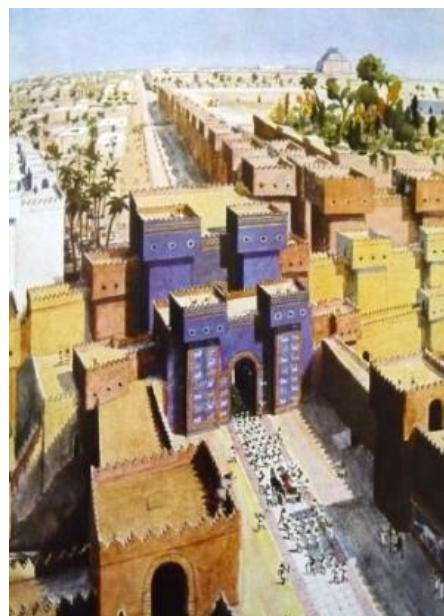
A. ....

B. ....

C. ....

D. ....

(<https://commons.wikimedia.org/wiki/>)

Zadanie 2. (0-3 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

„W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara [...], żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. [...] Wybierali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. [...] Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierwotnego Syna, owinęła go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie”. (Łk 2, 1-7)

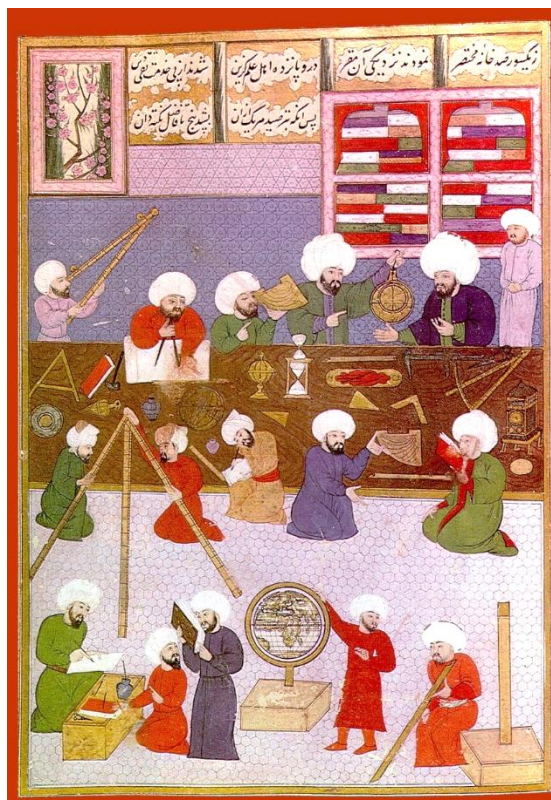
A. Zidentyfikuj osobę „Cezara” (napisz IMIĘ/IMIONA) – .....

B. Napisz NAZWĘ MIEJSCOWOŚCI, w której urodził się „pierworodny Syn” – .....

C. Napisz NAZWĘ RELIGII, której narodziny przedstawia źródło – .....

Zadanie 3. (0-5 pkt)

Na podstawie obrazu i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

(<https://medievalman0.wordpress.com/2008/12/21/czy-...-ocalil-kulture-antyku/>)

A. Obraz przedstawia przykłady wpływów jednej z cywilizacji na ówczesną kulturę. Napisz NAZWĘ CYWILIZACJI, która została przedstawiona na rysunku – .....

B. Uzasadnij, że jest to właśnie ta cywilizacja, odwołując się do dwóch różnych elementów widocznych na obrazie:

- .....
- .....

C. Rozstrzygnij, która informacja jest PRAWDZIWA [P], a która FAŁSZYWA [F].
Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem.

I.	Jednym z wydarzeń związanych z tą cywilizacją była hidzra.	P	F
II.	Ekspansja tej cywilizacji w VIII w. doprowadziła do powstania państwa na terenie Półwyspu Iberyjskiego.	P	F
III.	Cywilizacja widoczna na obrazie nie brała udziału w bitwie pod Poitiers.	P	F

Zadanie 4. (0-4 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej napisz pojęcie (historyczną nazwę) przedstawione w poniższej charakterystyce.

A. Był to jeden ze stylów architektury średniowiecza. Charakteryzował się małymi oknami zakończonymi pełnym łukiem i rotundami. Podstawowym budulcem był kamień.

.....

B. Była to jedna z zasad ustrojowych Rzeczypospolitej Obojga Narodów, która pozwalała każdemu posłowi zerwać sejm i tym samym unieważnić podjęte na nim decyzje.

.....

C. Był to plan strategiczny niemieckiego dowódcy, opracowany w 1905 r., który zakładał szybkie pokonanie Francji i przerzucenie wojsk na front wschodni.

.....

D. Pojęciem tym określa się dramatyczne wydarzenia w latach 1915-1917. Według współczesnych danych w Imperium Osmańskim skazano na śmierć prawie milion osób jednej z grup etnicznych. 24 kwietnia każdego roku ta pokrzywdzona społeczność obchodzi rocznicę eksterminacji swojego narodu.

.....

Zadanie 5. (0-4 pkt)

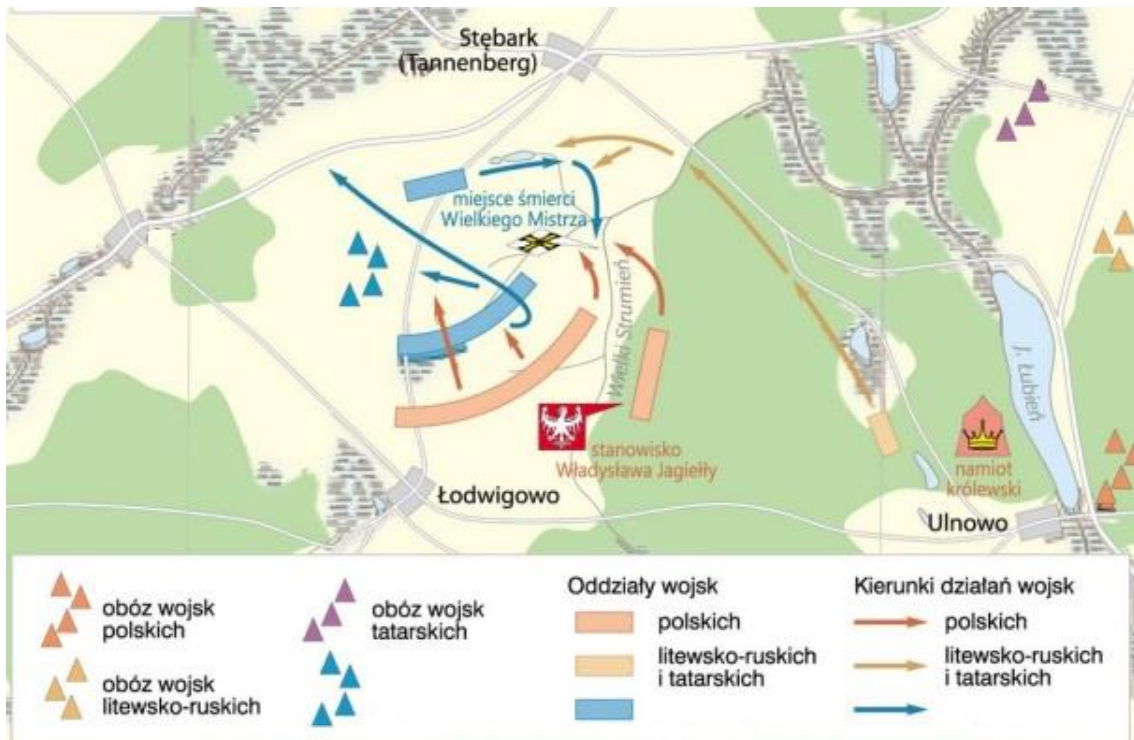
Na podstawie mapy i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

A. Podaj funkcjonującą w historii Polski nazwę tej bitwy – .....

B. Podaj DOKŁADNĄ DATĘ tej bitwy (dzień-miesiąc-rok) – .....

C. Na podstawie źródła podaj DWA RÓŻNE ARGUMENTY, że prawidłowo rozpoznałaś/rozpoznałeś bitwę:

- .....
- .....

(<https://epodreczniki.pl>)

Zadanie 6. (0-3 pkt)

Wyjaśnij pojęcia.

A. kongregacja kluniacka – .....

- .....
- .....

B. pańszczyzna – .....

.....
.....
.....

C. „kryzys bośniacki” – .....

.....
.....
.....

Zadanie 7. (0-4 pkt)

Przyporządkuj odpowiednio wydarzenie do władcy, wpisując cyfry od 1 do 5.:

A. Kazimierz Odnowiciel – .....

B. Przemysł II – .....

C. Władysław Łokietek – .....

D. Ludwik Węgierski – .....

1. nadanie przywileju w Koszycach
2. koronacja w Gnieźnie w 1295 r.
3. śmierć biskupa Stanisława ze Szczepanowa
4. przeniesienie stolicy do Krakowa
5. początki sojuszu polsko-węgierskiego

Zadanie 8. (0-1 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej odpowiedz na pytanie. Prawidłową odpowiedź otocz kółkiem.

Które pojęcie nie jest związane z systemem lennym:

A. inwestytura,

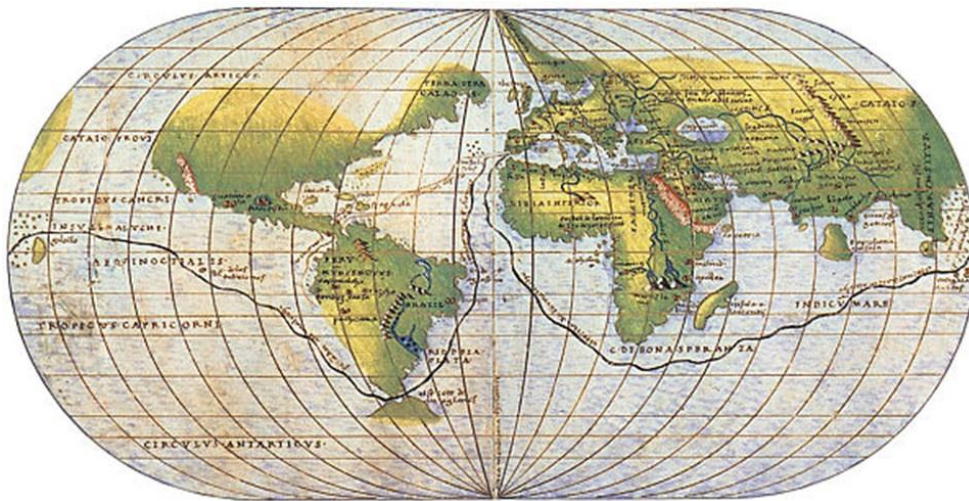
B. wasal,

C. hołd lenny,

D. prawo składu.

Zadanie 9. (0-3 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

(https://en.wikipedia.org/wiki/Battista_Agnese)

A. Mapa przedstawia świat w WIEKU - .....

B. Na mapie zaznaczono trasę wyprawy jednego z najbardziej znanych odkrywców. Napisz IMIĘ i NAZWISKO tego podróżnika – .....

C. Na podstawie mapy i wiedzy własnej uzasadnij swoje odpowiedzi w podpunktach A i B:

- .....
- .....

Zadanie 10. (0-5 pkt)

Napisz krótką notkę biograficzną, która musi zawierać informacje: w którym WIEKU (EPOCE) żyła ta osoba, kim była, Z CZEGO ZASŁYNEŁA w historii.

A. Perykles – .....

B. Grzegorz VII – .....

.....

.....

C. Mikołaj Kopernik – .....

.....

.....

D. Abraham Lincoln – .....

.....

.....

E. Lew Trocki – .....

.....

.....

Zadanie 11. (0-5 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej napisz IMIĘ i NAZWISKO osoby, o której mówi krótka notka biograficzna.

A. Był polskim uczonym, prawnikiem, rektorem Akademii Krakowskiej. Reprezentował nasz kraj na soborze w Konstancji, gdzie bronił sprawy polskiej wobec oskarżeń krzyżackich w memoriale „*O władzy papieża i cesarza nad niewiernymi*”.

.....

B. Był hetmanem wielkim litewskim w latach 1605–1621 i jednym z najwybitniejszych europejskich dowódców. Brał udział w wojnach ze Szwecją, Moskwą i Turcją. Odnosił wielkie zwycięstwo pod Kircholmem. Zmarł podczas oblężenia twierdzy Chocim.

.....

C. Żył w latach 1826-1864. Był polskim generałem, dyktatorem powstania styczniowego. Więziony w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej nie wydał nikogo i nie zdradził żadnych informacji dotyczących powstania. Został skazany przez sąd rosyjski na karę śmierci przez powieszenie.

.....

D. Był rotmistrzem 2. szwadronu (później 2 dywizjonu kawalerii) wchodzącego w skład II Brygady Legionów Polskich. Zginął 13 czerwca 1915 r. prowadząc osobiście szarżę ułanów pod Rokitną.

.....

E. Żył w latach 1873-1960. Był komendantem Legionów, dowódcą II Brygady. W 1914 r. legionieści pod jego dowództwem zdobyli wieś Rafajłową w Galicji, a saperzy wybudowali drogę wiodącą przez przełęcz w pobliżu góry Pantyr. Brał udział m.in. w bitwach pod Mołotkowem, pod Rarańczą. Udział w I wojnie zakończył w szeregach Błękitnej Armii.

.....

Zadanie 12. (0-2 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

„[...] uważając, iż jedyną przyczyną nieszczęść publicznych i nadużyć rządów jest nieznanomość, zapomnienie i lekceważenie praw człowieka, postanowili ogłosić w formie uroczystej deklaracji naturalne, niepozbywalne i święte prawa człowieka [...]. Wobec powyższego Zgromadzenie Narodowe uznaje i ogłasza w przytomności i pod auspicjami Istoty Najwyższej następujące prawa człowieka i obywatela.

Art. 1. Ludzie rodzą się i pozostają wolni i równi z punktu widzenia prawa. [...]

Art. 2. [...] Tymi prawami są: wolność, własność, bezpieczeństwo i opór przeciwko uciskowi.

Art. 3. Źródło wszelkiego zwierzchnictwa spoczywa całkowicie w Narodzie. [...]

Art. 17. Własność jest prawem świętym i nietykalnym. [...]”

(Cyt. za: *Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych...*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 487-489.)

A. Napisz NAZWĘ PAŃSTWA, w którym ogłoszono ten dokument – .....

B. Napisz pełną NAZWĘ tego dokumentu oraz ROK jego ogłoszenia – .....

.....

.....

Zadanie 13. (0–5 pkt; 1 pkt za prawidłowe uzupełnienie całego podpunktu)

Na podstawie wiedzy własnej uzupełnij, w wykropkowanych miejscach w tabeli, brakujące informacje dotyczące bitew.

	Dowódca [dowódcy]	Miejsce bitwy	Rok bitwy	Nazwa państwa, które wygrało i które przegrało bitwę
A	Bolesław Krzywousty Henryk V	Psie Pole	.....	<ul style="list-style-type: none"> • Państwo wygrane: ..... • Państwo przegrane: .....
B	....	.....	1444	<ul style="list-style-type: none"> • Państwo wygrane: Turcja • Państwo przegrane: Węgry, Polska
C	....	Cecora	1620	<ul style="list-style-type: none"> • Państwo wygrane: ..... • Państwo przegrane: .....
D	Józef Poniatowski	.....	.....	<ul style="list-style-type: none"> • Państwo wygrane: Polska • Państwo przegrane: Rosja
E	Jan Skrzynecki Iwan Dybicz	Ostrołęka	.....	<ul style="list-style-type: none"> • Państwo wygrane: ..... • Państwo przegrane: .....

Zadanie 14. (0-3 pkt; 1 pkt za prawidłowe uzupełnienie całego podpunktu)

Wpisz w wykropkowane miejsca w tabelce brakujące informacje dotyczące działań wojennych na frontach I wojny światowej:

	Rok	Miejsce bitwy	Charakterystyka bitwy
A.	.....	.....	Po półrocznej wojnie pozycyjnej w dorzeczu rzek: Białej, Wisłoki i Wisłoka, 2 maja niespodziewany atak wojsk niemieckich i austro-węgierskich przerwał front rosyjski i przeniósł w krótkim czasie działania wojenne na odległość kilkuset kilometrów. Niektóre opracowania określają bitwę mianem „małe Verdun”.
B.	.....	Ypres [właściwie druga bitwa pod Ypres]	....
C.	.....	.....	Największa bitwa w I wojnie światowej, która pochłonęła ponad 1 mln ofiar, pomiędzy siłami brytyjskimi i niemieckimi. W tej bitwie po raz pierwszy użyto czołgów.

Zadanie 15. (0-5 pkt)

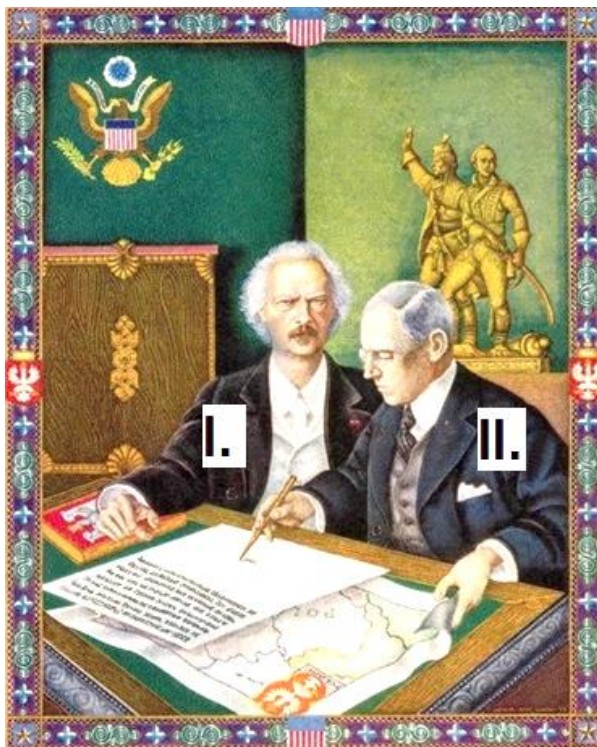
Na podstawie źródeł i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Źródło 1.

„13. Winno być utworzone Państwo Polskie, obejmujące terytoria zamieszkane przez ludność niezaprzeczalnie polską; będzie mu zapewniony wolny dostęp do morza; jego niezawisłość polityczna i gospodarcza, jego całość terytorialna winny być zagwarantowane przez umowy międzynarodowe”.

(Cyt. za: Deruga A., Derużyna J., [...] Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 47, Warszawa 1960, s. 46-47.)

Źródło 2.

(<https://commons.wikimedia.org/wiki/>)

A. Rozstrzygnij, czy oba źródła dotyczą sprawy polskiej w czasie I wojny światowej. Właściwą odpowiedź otocz kółkiem.

TAK / NIE

B. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł:

- .....
- .....

C. Zidentyfikuj osoby widoczne w źródle 2. Napisz IMIĘ i NAZWISKO osoby I i osoby II:

I. ....

II. ....

Zadanie 16. (0-3 pkt)

Na podstawie wiedzy własnej napisz ROK, w którym miały miejsce poniższe wydarzenia.

A. Podpisanie „serdecznego porozumienia” między Anglią i Francją:

.....

B. Bitwa pod Kaniowem:

.....

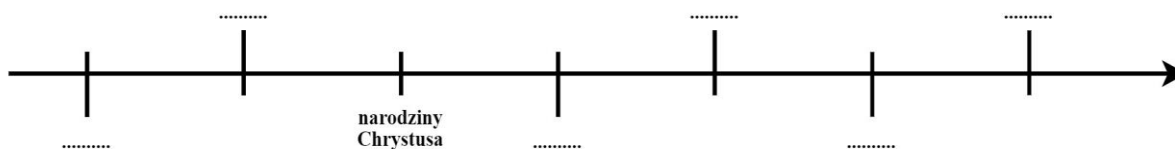
C. Przystąpienie Stanów Zjednoczonych do I wojny światowej:

.....

Zadanie 17. (0-1 pkt)

Ułóż na osi czasu – zgodnie z chronologią – wydarzenia, zapisując w odpowiednim miejscu oznaczenia literowe od A do F:

- A. synod w Clermont i początek krucjat,
- B. upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego,
- C. początek rozbicia dzielnicowego w Polsce,
- D. założenie Rzymu przez Romulusa,
- E. utworzenie Legionów Polskich przez gen. Jana Henryka Dąbrowskiego,
- F. pierwsze igrzyska olimpijskie w starożytnej Helladzie,

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)